

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercurea si Sambet'a, F'óica una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 . v. a. Pentru tieri esterne 15 . sun. pe unu anu séu 45 doidieceri, or 3 galbini si 3 doidieceri mon. sunatoria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari

Nr. 21.

Brasiovu, 13. Martiu 1862.

Anulu XXV.

MONARCHIA AUSTRIACA.

MEMORIALU,

privitoriu la regalistii, ce suntu a se conchiamá la diet'a cea mai deaprópe a Transilvaniei.

(Urmare.)

Acumu, candu impregiurarile s'au schimbatu si egal'a indreptatire civila a romaniloru s'a recunoscutu, vre inaltulu guberniu r. a tiené, ca interesulu numerósei acestei nationalitati a tieriei ar' fi destulu representatu si aperatu prin conchiamarea de vreo 40 regalisti — parte dintre membrii guberniului si ai tabulei reg. dimpreuna cu doi siefi comitatensi, parte din demnitari inalti besericesci si dintre proprietari de pamentu, pe candu acelasi inaltu guberniu de alta parte in favórea magiaro-secuiloru propune nu numai, cá se se conchiame toti membrii de acésta nationalitate dela guberniu si tabl'a reg., apoi comitii supremi, ci totudeodata si toti regalistii dela an. 1848, ce se mai afla in viétia, cari singuri dau una cifra enorma — de 116 insi, si preste acestia anca unu mare numeru de noi regalisti.

In modulu acesta, computandu cu o securitate aprosimativa, ar' reesi in diet'a Ardealului cea mai deaprópe urmatóri'a proportiune la lumina:

1. deputati din comitate, scaune si cetati	102
2. membri r. guberniali	28
3. membri ai tabulei r. judeciarie	16
4. comiti si capitani supremi	15
5. regalisti, numai in numerulu celu dela 1848	215
cu totii	376

Dintre acestia ar cadé

A) pe partea romaniloru	
din guberniu si tabl'a reg. individi	9
capitani s. districtuali, resp. comiti supr. regalisti	3
deputati din comitate, scaune si cetati	29
cu totii	37

B) pe partea sasiloru	
din guberniu	6
regalisti	19
deputati	16
cu totii	41

Asia dara elementulu romanu si sasu la olalta, care representéza, peste 13/19 parti ale tieriei, abia ar' fi representate cu 119 individi, pe candu magiaro-secuíi fara regalisti noi, dupa cumu proiectéza inaltulu guberniu de acestia intr'unu numeru mare, ar' sta fačia cu 257 de ai loru; catra cari cesti din urma in tóta intemplarea trebuie se se mai anumere anca celu puçinu 20% si d'in cifr'a de susu de 119, cá schimbatiosi, nestatornici, a caroru neconstantia ar' cadé tocma in favórea impuitoerei maioritati magiare, de unde dara elementulu magiaro-secuíu, care abia representéza 5/19 din tíera, cu cunoscutele si pe fačia marturisitele sale tendintie si principie separatistice si suprematice, ar' forma o maioritate cu multu mai mare, decatu dóue din trei parti, pecandu interesulu constatatu dreptu si urgentu alu tieriei si alu monarchiei cere tocma proportiunea intórsa.

Spre a usiurá disproportiunea acésta pecatu de monstruósa, pe atatu de nedrépta si stricatiósa, remanu dupa convingerea nóstra numai dóue cali deschise, séu cá

a) numerulu regalistiloru din natiunea romana si sasa se se inmultiésca asia, cá ei d'impreuna cu deputatii estoru dóue natiunei la olalta se precumpanésca decisivu intregu numerulu magyaro-secuiloru; acésta inse ar' trebui se inmultiésca cifr'a regalistiloru romani si sasi preste 300 insi in susu, si urmarea ar' fi, ca regalisti in dieta ar' trebui sa fia numai ei singuri cá la 500, prin ceea ce ar' reesi o representatiune preste totu nunumai neproportionata, prin urmare ingreunatória, ci ar' mai intrá la mediulocu anca si stricatiós'a acea anomalia, ca barbatii de incredere si mandatarii regimului ar' intrece cu numerulu de cincii ori pe deputatii poporului, si asia natur'a adeveratului constitutionalismu s'aru conturbá si face ilusória. In consideratiunea acésta, dupa cumu credemu noi, fórte nimerita, trebuie se lasamu la o parte mediuloculu acestu, de a incungiurá pedecele, si se recomandamu farorabilei imbraçiosiari a respectiviloru barbati inalti de statu alu doilea mediulocu, care ar' stá intr'aceea:

b) cá numerulu regalistiloru se se defiga pe catu se póte de diosu, inse neci decumu mai susu, decatu cá elu dimpreuna cu toti cei de alesu din guberniu, din tabl'a reg. si din demnitarii cei mai inalti besericesci, de comitatu si districtu — se intréca numai cu puçinu, in totu casulu inse cu una a patra parte pe cel'a alu deputatiloru; acestu numeru inse se se r'empartiésca pe celea trei nationalitati ale tieriei, ad. pe roman'a, magiaro-secuí'a si sas'a dupa proportiunea numerului, a starei proprietatiloru, contributiunei, a braçieloru armate si altoru momente direptive, prin urmare regalistii de mai nainte — nu numai dupa dreptulu ce compete regimului, ci si dupa recerinti'a oportunitatei, ba a necesitatei strinsu politice — se se desfintieze cu totulu cu atatu mai vertosu, ca ei — prin actulu Uniunei si in genere alu legiloru din 1848 — pentru cari ei suntu si voru remané engagiati morali-cesce, cá unii ce au fostu urditorii si ne'nterruptii aparatori ai ei — s'au facutu absoIutu necalificati spre a representa si apera o politica declinatória si in unele puncte chiaru diametralu opusa.

Durere, ca totu aceasi trebuie se se dica si despre membrii singuriti ai r. guberniu, a caroru iniurintia daunatiósa asupra dietei se póte totusi dupa lege impedece, pentruca cunoscutu este, cunca dupa legile patriei gubernulu se indatina a comparea in dieta in indoita insusime, ad.

a) corporativu, cá organulu celu mai inaltu de consultare si administratiune alu tieriei, si cá atare e o parte intregitória a dietei, candu totusi membrii lui au numai votu informativu si deliberativu, eara nu decisivu.

Art. 11 din an. 1791 da despre acésta sub f do- vad'a cea mai apriata, ca elu dice:

„Dum gubernium inter status comparet, sequenti'a ad partes muneris sui pertinent: In omnibus arduis et gravioris momenti negotiis — in medium statuum et ordinum prodire et suae obligationi satis facere; cujus tamen assensu vel dissensu conclusum statuum et ordinum nec alterari nec impediri potest“; — pe lunga acésta sub k. k.

in ordinea votisarei neci ca se memoréza guberniulu; b) prin membrii acestuia conchiamati cu litere re-

gale deosebite cá regalisti, si atunci in cualitatea acésta le compete si votu decisivu; totusi prin neci o lege nu se pre-tinde neaparata loru chiamoare cá atari, ba ce é mai multu, ca din natur'a insusitatei acesteia curge cum se cade de chiaru, ca principele tieriei nu trebuie se conchiame spre representarea intereselor sale si ale tieriei membri vederatu nedestoinici ai guberniului, d. e. slabi de spiritu séu de cei statatori suptu curatela séu in cercetare. Asia dara intocma de asemeni ne-capaci trebuie se se privésca cea mai mare parte din membri provisorii de acum ai guberniului, dupa ce ei inainte au combatutu si negatu legitimitatea dietei si legalitatea pentru ori ce decretari ale ei, ba chiaru si a principelui tieriei, ale carui drepturi aru fi chiamati si oblegati a le representá. Alegerea de atari reprezentanti din partea regimului imperatescu — nu s'ar puté justifica; ea aru fi pentru regimu totu atat'a, catu a se parasi pe sene, a se acúsá si condemná!

Totu acesta are valóre si despre toti acei comiti supr., cari pana acuma cu trupu cu sufletu s'au tienutu de legile din a. 1848, cari comitatulu siesi incredintiati cu nerespectarea instructiuniloru si acteloru Maiestatei din 20. Oct. 1860 — l'au organisatu dupa legile acesteia si chiaru si juramentulu de oficiu l'au depusu pe legile din 1848.

In puterea acestora dara, ar' fi a se impune r. guberniu prin Maiestatea S'a, cá elu se compare numai corporativu; si numai membriloru celoru puçini ai acestui guberniu, cari nu s'au facutu vinovati cu renitentia in contra regimului imperatescu si a mesuriloru lui, se se tramita litere regale speciale*) Tabul'a r. judiciaria aru fi a se conchiama dupa usantia de pana acum; totusi numerulu membriloru ei indreptati la votu — precum si alu celoru din guberniu si in totu casulu alu celoru din comitii supr. si capitani de districtu, se se compute in numerulu totalu alu regalistoru, si asia apoi se se repartiesca dupa proportiune pe nationalitati.

Ceea ce privesce la chei'a impartirei, ne luamu vóia spre aflarea ei dupa pomenitele momente direptive a insirá aici datele respective celea mai secure, ce ne stau la dispusetiune, si verosimilitatea, unde vomu fi siliti a o accepta pe acésta in calcululu nostru, vomu lasáo se aiba valóre in mesura asemenea favoritoria pentru tóte nationalitatile tieriei. (Va u)

— Primirea deputatiunei romane in cancelaria magiara de curte. Corespondentele vienesu alu Gazetei „Sürgöny“ din 16/3 scrie urmatóarele:

Eri fu cancelari'a magiara teatrulu unei scene interesante. Escelenti'a Sa Domnulu barone de Siagun'a inca inainte cu cateva dile isi facú cortenirea sa la D. cancelariu, inse eri se arata in fruntea nnei mai mari deputatiuni romane, la Escelenti'a. Commembrii ai acestei deputatiuni fura, afara de acum numitulu Episcopu, domnii: Ivacicoviciu, episcopu alu Aradului; Bendella, archi-mandritu si consiliaru imperiale din Bucovin'a; Emanuele Gözdu; F. Pascu, fostulu deputatu la diet'a din Ungari'a si in presinte fiscalu supremu in comitatulu Carasiului; Babesiu, secretariu de curte, earasi fostu deputatu la diet'a Ungariei; ambii frati Andreiu si Antoniu Mocioni de Föen; Gregoriu Popoviciu, notariu cambiale si proprietariu de pamentu din comitatulu Aradului; Constantinu Udria, proprietariu de pamentu dela Lugosiu; Servianu Popoviciu, secretariu guberniale din Transilvani'a; Popazu, protopopu din Brasiovu; Popea, protosingelu (si protopopu) din Ardealu; in fine din Bucovin'a locutiitoriulu de capitanu alu tieriei Eudociu Hurmusachi, si cavalerii Buchenthal si Basileo. Scopulu deputatiunei fú, da a se rogá pentru susutienerea cancelariei de curte magiare in privinti'a dorintiei romaniloru, cá aferile loru besericesci se se desparta de cele ale Serbiloru.

Escelenti'a Sa Domnulu cancelariu de curtea magiara primi pre aceasta stralucita deputatiune intr'unu modu serbatorescu, adeca in presinti'a vice-cancelariului de curte si a tuturor consiliariloru aulici. Escelenti'a Sa episcopulu Barone de Siaguna a asternutu dorintiele Romaniloru intr'o cuventare retoricesce activa, in limb'a magiara. Escelenti'a Sa aduse inainte cu deosebire, cumca Romanii nu ceru óre cari bunuri, acastigate cu greutati, ci numai: „Restitutio in integrum“, ale drepturiloru lor mostenite din vechime. Elu sustienú deslucirea sa de a maruntulu cu arguminte istorice si besericesci si cu de acele luate din necesitate, si pomeni intre altele, ca natiunea Romana chiaru si suptu domnirea austriaca avú trei metropolitii. — La aceast'a respunse Escelenti'a Sa contele

*) Spre informatiune se reflecta aici, ca memorialulu acest'a se asternú inca suptu guberniulu Micoianu la locurile mai inalte prin deputatiunea nóstra de atunci, si deputatiunea de acum, credemu, ca improspatandulu va acomoda cele de acomodatulu dupa impregiarile presente. — — Not'a trad.

Forgaciu, firesce, ca si elu in limb'a magiara si dise camu urmatóarele:

„Deaca si in sine insusi pentru mine este o oca siune in-bucuratória, a puté salutá atatia barbati alesi ai natiunei Romane, asia o afflu eu aceastá indoitu imbucuratória, ca o potu face in presinti'a tuturor consiliariloru ai cancelariei magiare. Considerati aceast'a cá unu documentu in privinti'a aceea, ca intreag'a cancelaria de curte e sinceru insufletita de acele simtiri, pre cari eu amu norocirea de ale esprime. — In ceea ce privesce la dorintiele acumu respicate ale natiunei Romane, eu cu adeveratu referintiele besericesci nu le cunosc destulu de temeinicu, totu sciu inse, ca cu deosebire in afacerile religiose acelu cuventu alu santei scripture trebuie se aiba valóre: „Ce nu voiesci se'ti faca tie altii, aceea nu o face nici tu altora.“ Eu dicu mai incolo, ca intre conditiunile pentru linistea politica, si a pazei si aceea se tiene, cá cetatienii de statu in simtirile lor religiose se nu fia violati seau turburati. Prea onorat'a deputatiune, póte fi dar' convinsa, ca tóte cele substernute, cari din cas'a aceast'a magiara voru merge la Mai. Sa, voru tiené santu principiile respicate, si anumitu in privinti'a dorintieloru natiunei Romane; tóte se voru susutiené ale caroru susutienere se unesce cu legile magiare, ce custa. —

In fine pofti Escelenti'a Sa pre commembrii deputatiunei natiiei Romane, se duca pe acasa salutarea si espresiunea stimare delá cancelari'a magiara. Aceasta distinsa cuventare a Domnului cancelariu, din care noi numai unu liniamentu alu ideiloru principali puturamu publicá, a facutu asupra deputatiloru o impresiune mare. —

Turda, 10. Martiu. In 7. a l. c. tienenduse in Turda vechia cea din urma di de targu a viteloru, veni unu D. K. din partile Clusiului spre a cumpara vite, atatu din portarea lui, catu si din una impregiarare, ca densulu prea iute cumpará vitele, si preste totu esindu tergulu de vite peste asceptare reu, da pretiuri fórte bune pentru vitele cumperate, catu bietii ómeni cugeta, ca cine scie, ce tergu bunu facu. Unii ómeni aprigi au luatú séma, ca banii cu carii platescu vitele nu ar fi buni, cea ce se si adeveri prin aceea, ca unu omu din M. Ludosiu vendiendusi 2 vaci cu 100 fl. v. a. au capatatu 20 bancnóte totu de cate 5 fl., pe care aretandule cetatianului din Turda Parteniu Ratiu si de acesta cunoscutduse de false, din partea acestuia cu multa energia seau pusú tóte la cale, cá falsificatorulu se se deie in man'a iustitiei, ce s'a si facutu; audimu de securu, cumca in urmarea dispositiuniloru luate, seau aflu o parte din instrumentele, cu care au facutu bancnótele, si ca acele cu alti complici, catu seau i-vitu pana acum, asemenea se afla in mana dreptatei. D. K. a adusu cu sine ca 292 bancnóte de cate 5 fl. la Turda, care cu puçina luare afara, tóte seau aflu a fi false. Dumnedieule, cata proclétia! erá pe aici, — cá unii tierani simpli si neprecepti prin insielatori'a unui rafinatu se fia lipsiti de avere cu multe sudori castigata, dupa ce elu, dupa cum se aude, si au dilapidatu pe a sa prin carti si amoruri. Asemene seau intemplata in luneló trecute aci in Turda, candu unu june orasianu au facutu bancnóte cu péna, si eara fú datu la mana dreptatei, dar' in locu de a fi judecatu dupa § 108 din C.P.A. se dice ca magistratulu orasianu casulu acesta l'a tractatu cá pre una abatere simpla judecandulu la arestu de 4 luni, (10 pana si 20 ani preinde § aratatu.

Judecatori'a comitatului e aprópe de organisare. Personalulu e si denumitu.

AUSTRIA. Vien'a, 15. Martiu. Domnulu ministru de finanie de Plener, in siedinti'a casei deputatiloru din Vien'a, ce se tienú in 13. ale curentei, rosti o cuventare, carea durá 5 patrarie de óra, si fú ascultata atatu de dreapt'a, catu si de sting'a fara curagiu, va se dica, nime nu rosti vreo vorba. Materi'a de carea vorbi, fú radicarea mai multoru dari si regularea raporturiloru bancei nationale. — Vorbendu despre dari, dise, ca aru cere debuintiá o iute realizare a veniteloru celoru mai inalte, cari nu potu asteptá timpulu celu lungu, in care au a se introduce si respective croi n ó ue dari mai — m a r i, ci se va aruncá unu accisu pe adausulu straordinariu, fara a se face alta schimbare. —

O a dóua oserbatiune privesce la alegerea soiuriloru de dare, cari voru fi atrase la proiectatulu adausu. Se atrasera darea de pamentu, darea de cladiri, darea de clasi, darea de agonisire si darea din venite deocamdata. Din contra darea de censulu de case peste totu, dupa aceea darea personale, dare din agonisire, si dare dupa capu in Ungari'a, Ardealu si Croati'a este astadata scutita de acelu acisu straordinariu. — Casele, cari se dau cu chiria, (neemu) si se contributoneaza dupa censulu de chiria — de casa, se arata de aceea

mai impovarate, de catu agrii de pamentu, pentru ca censele de chiria se ieu in totu anul, va se dica, tóta suirea acelora se va apuoa de locu, si se va trage in contributionare, in vreme ce la stabilitatea catastrului de dare funduaria, chiaru si la ivirea de schimbarile de cultura si la cele mai favoritorie rezultate de venite, contributionalulu nu se va apasa cu nimic mai multu, de catu altadata. — Despre aceste inse vomu vorbi la tempulu seu mai pe largu.

In Vien'a se intemeieza o insoçire de consumu, in favorea amplotiloru de calile fierate, cate exista pana acum. Insoçirea i'si pune problem'a, cá amplotiloru, cari voru pasi cá commembrii, se le lifereze debuintia midiulóceloru de viétia, ce'si voru prelimina-o ei, pe lenga corespundietorie subtrageri din salariu, cate pe unu restimpu de o luna, cá se le deie lucruri, de cari au debuintia in tóta privirea, in pretiuri cu multu mai cumpatate de cum sunt cele ale Vienei. Subtragerile de salariu voru fi dupa proportiunea debuintiei fiacaruia, pe luna, cate dela 20—100 fl. v. a. Insoçirea iea asupra'si a provisiona pe ómenii sei cu tóte recerutele midiulóce de viétia, care prin cali de feru, deadreptulu si fara intremediuloitori, se voru puté trage dela insoçire. Chiaru si vitele de taiatu, pentru trebuintia sa, si le va aduce insoçirea deadreptulu din Galiti'a, si va radica o macelaria, séu si mai multe, dupa cum va cere debuintia. Mai voiesce insoçirea aceea a infiantia speditiuni, cari se aducea midiulócele de viétia deadreptulu din loculu producerei acelora. Dupa calcularele de pana acum, la unu puntu de carne de vita se voru pastrá 6 cruceri, totu atat'a la unu puntu de cafea, la unu puntu de zacharu 8 cruceri; la pane se va midiuloci o crutiare de 30 proc. Spre favorisarea acestei intreprinse, insoçirea pentru sine va cercá la fiacare asiedimentu de cale fiata o moderare a competintiei de caratura. Pana acum se si afla 160 de amplotiati, cari si'au datu cuventulu la aceasta intreprindere.

Prag'a 15. Martiu. In legatura cu deputatiunea dela tieranii dela Schmichov, si cu germanii jurnalisti, ce vorbescu de acestu eclatantu esemplu alu desteptatei consciintie nationali inca si intre locuitorii din Boemi'a, de vitie ceha, adeca curatu bohemicu, ear' nu boemo-germanisata, voimu a da o scurta notitia despre viti'a acést'a faimósa in trecutu; care inse astadi pe lenga tóte neadiunsurile, da semne frumóse de unu fericitu venitoriu. — „Tieranulu nostru singuru a recunoscutu, ce lu póte nobilá pre densulu, si ce orna; natiunea, care póte fi superba, cá noi, cu unu astufelu de poporu tieranu, nici odata nu se póte corumpe si ruina; o astfelu de natiune este chiamata de provedintia la ceva mai inaltu, de catu se produca diurnalisti lasi; o astfelu de natiune se póte paciuitu lasá a se infruntá de catra fanatici, caci ea'si pórtá puterea in sene insasi; caei unde fanaticismulu aduce astfelu de fructe, acolo stamu noi bucurosi cá fanatici in primulu sieru. Dusmanii nostrii nu ne putura maltractá de adiunsu, asia dar' se nu ne opreasca nici dela aceea, ca aratamu cu superbia la poporulu nostru. Unde cultur'a poporulu se cóce spre astfelu de fapte, nu este spuria, nu este produsa intru o di; si déca intregulu nostru poporu se impartasiesce cu o asia rivna la afer'a acést'a, potemu asteptá resemnati diu'a aceea in care se va pune fundamentulu pentru teatrul nationale. Faptelela cari se impartasiesce tóta natiunea nu se trecu intr'o di. Noi nu putemu fi superbi cu nobilimea nóstra, nu cu favorea gubernului, inse noi avemu unu protectoru cu multu mai potinte, in natiunea nóstra.“

ROMANIA. Bucuresci, 19. Martiu. Nu potu se sciú, déca astadi mai strabate vreo Fóia periodica din Tier'a romanésca in tierile austriace, séu ca sunt oprite tóte fara diferentia, precum sciú ca era mai nainte timpu; ceea ce sciú si vediu in tóte dilele si órele este, cumca comunicatiunea literaria si publicistica de 12 ani incóce in locu se fia crescutu, din contra a mai scadiutu si s'a impuçinatu. Causele acestui efeptu sunt mai multe, pe care inse le vomu enumera cu alta ocaziune. Destulu atat'a, ca la romani se facu in dilele nóstre mai multi pasi insemnatori pe calea sciintieloru, si a literaturii nationale si a artelor, fara cá se scia unii de altii. Spre adevire se aducemu numai vreo doua esemple. Ati crede óre, ca despre infiantia a soçiatiiunii transilvane pentru literatur'a si cultur'a romaniloru in mani'a tuturoru publicatiuniloru esite in Gazetele romanesci din Brasiovu, Sibiu si Pest'a pana acum nu a'si cutezá se dicu, ca au aflatu ceva neci doua sute de persóne din acést'a capitala, ce numera preste 150 mii suflete! Diurnalele de aici nu s'au ocupatu mai neci decum cu acea institutiune noua; politic'a le a cufundatu, le a absorbitu tóta luareaminte si diatribele politice le au luat in a loru dispusetiune mai esclusiva, mai tóte coló-

nele loru; ear'a de publiculu celu mare neci vorba nu mai póte fi, pentruca acelasi e dusu, rapeditu, cufundatu in noianulu materialismulu, totuodata torturatu (acum cá si nainte de prochiamaarea unitunii) de nesecuritatea viitorulu, prin urmare de lin'a si paciuit'a activitate a sciintieloru nu'i pasa nimicu. — Se trecemu acum la unu altu esemplu, pe care lu luamu din Tier'a romanésca. O institutiune urdita inca din anulu 1855 merge crescundu si intarinduse, de si intre multe si mari greutati, inse cu pasi securi si cu atatu mai puterosi, cu catu urditiuru aceleiasi unu barbatu de unu caracteru fórté puterosu e determinat a suferi tóte, numai cá se'si védia scopulu adiunsu si dorintia implinita spre binele adoptivei sale patrii, pe carea 'sio iubesce intr'unu modu cu totulu exceptionalu. Voimu a dice: „Scól'a nationala de medicina si farmacia“ pentru Principatele unite, fundata de D. Dr. Davila, protomedicu si generalu-inspectoru in afacerile sanitare. A sciutu ceva publiculu de dincolo despre acestu institutu, carele sub o titula atata de modesta facu si pana acuma nisce progrese cu totulu suprindietorie? Fiane ertatu a ne indoi despre acést'a. Si totusi acea scóla cuprinde pana acum la 178 elevi impartiti in diferite clase, care sunt totu atatea temelii ale unei adeverate facultati de medicina, acarei infiantia se pregatesce atatu de bine prin tr'ensele. Intr'aceea noi ne simtindune competinti a judecá despre acestu institutu, ne indestulamu numai a informa pe publicu despre existintia lui impartasindu fara neci unu comentariu urmatoriulu cerculariu alu inspectoratulu generalu si pastrandune pentru altadata a cumineca publiculu o informatiune si mai desvoltata despre activitatea scólei de medicina.

„Domnule! In conformitate cu cele aprobate prin inalta ordonantia in Nro 17 inserata in monitoriulu óstei Nro 1 in privintia formarii mediciloru si subchirurgiloru trebuintiosi ostirei si in care se dispune a se luá din fiacare districtu moldavu cate doi teneri spre a veni se urmedie studiile in scóla de medicina din Bucuresci, basatu pe inaltulu ordinu de di Nro 79, publicatu prin acelasi Monitoru Nro 19, prin care santionanduse din nou acést'a dispunere, reguléza si fundulu sustinerii acestoru elevi, subscrisulu cu onóre vine a ve róga Domnule, se bine voiti, cá prin intielegere cu Dnii profesori si fisicii respectivi, se alegeti junii ce posedu calitatile si conditiile citate in susu dis'a ordonantia, adeca: unu spiritu vioiu, constitutia buna spre a puté indurá ostenelile serviciulu militaru, etate de 16 ani si celu puçinu studiile de 3 clase primarie.

Permiteti inse Dloru, cá inainte de a ve esprimá multiimirile mele pentru acést'a insarcinare ce sum convinsu ca o veti indeplini, cu tóta buna vointia, cá cestiune ce se atinge de binele comunu, permiteti-mi a ve resumá in cateva linii: ce este acést'a scóla de medicina, cari sunt progresele ei trecute si sperantiile de pe viitoriu. —

Scól'a de medicina fundata la 4. Dec. 1855 avú de scopu a implé acea lacuna atatu de simtita a servitiulu sanitaru, in care lips'a personalulu specialu facea se suferi populatiunea de intaiele ajutorie medicale. —

Tient'a ce'si propuse a o urma cu staruintia prin tóte obstaculele ce incungiura totudeauna o institutie la inceputu, si gratia concursulu generosu alu catorva ómeni de sciintia si protegerii gubernulu, 'si vediú in fine realizata o parte din sperantiile sale. —

In adeviru la 23. Noemvrie 1857 printr'unu decretu imperialu, Françia recunósce eleviloru nostrii dreptulu si privilegiulu de a fi primiti in alu 4-lea anu de studiu la facultati, cá se termine doctoratulu in doi ani de dile. —

Unu altu decretu alu regelui Italiei recunósce aceleasi prerogative scólei de medicina din Bucuresci. — (Va urma.)

TURCIA. Bosni'a 1. Martiu. Unu corespondinte scrie din Bosni'a: Armele nu se luara bosnianiloru de catra turci din alta cauza, fara din aceea, ca se temeau, cumca Bosni'a aru stá cu Serbi'a si Muntenegru in cointielegere pentru o in scurtu urmanda rescóla; se credea adeca, ca prin aceea, ca se va despoie Bosni'a chiaru de cele mai debuintiose arme, se va taia legatur'a intre Ertiegovin'a si Serbi'a. Cumca turcii au intru adeviru o frica mare de Serbi'a, dovedesce si aceea, ca se aduna totu mai multe glóte la Srebernic'a, la Zvornik, si la tóta graniti'a dela Drin'a intre Bosni'a si Serbi'a. Se pare, ca vrea se se adevereze, cá mai multe, si intre acele si cateva familie turcesci din Hrajna, si din pregiurimea dela Sionu, cá suditi austriaci, se lasara a se inscria. Totu odata iti facu cunoscutu, cumca nefericitulu bulgaru Miladinovicu, prin suferire de inchisória desnervatu, a muritu in Constantinopole.

SERBIA. Belgradu, 12. Martiu. Cu catu se apropie mai tare primavear'a, cu atatu mai seriosu caracteru se pare a luá si o parte, si alt'a. in privintia pregatiriloru la graniti'a ser-

beasca. Recrutarea in Bosni'a si concentrarea trupelor la granitia serbeasca atrage foarte tare atentiunea guvernului serbescu la sine, se aici domnesce parerea comuna, ca Serbi'a aru avé a se prepará pentru totu soiulu de eventualitate; cu mare nepatiintia si asteapta comisariulu Portii, care in urma-rea misiunei, ce o avú Garaschanin, se va tramite aici cá se tractéza despre pusetiunea tureilor, cari locuescu in Serbi'a, cu guvernulu serbescu. Aru fi intru adeveru de doritu, cá a-fer'a aceast'a se se deslege pe cale paciuita, la care inse, in cercustarile de fačia, este puçinu prospectu.

Dupa cum se da cu socotél'a, legea pentru reorganizarea intregi administratiuni de statu, si respundietatea ministriloru s'aru si afla sanctionate de principele. Se voru alege 7 ministere, si anume: pentru aferile din afara, din intru, de resbelu, de finançe, de justitia, de cultu si invetiamentu, apoi de cladirile publice. Din sinulu ministriloru se va denumi unu ministru-presiedinte; ministrii suntu respundietori principelui si senatului: in desbaterile ministeriali principele va duce presidiulu in persóna, si numai in absinti'a lui, va duce presidiu ministrulu-presiedinte. Dupa aceasta organizare, ustavulu oc-troatu de Pórta in anulu 1858 se va pune la o parte, lucru care ear' va indemná pe Pórta, cá se protestédie in contra acestoruu innoiri. —

ITALIA, Turinu, 14. Martiu. Ministeriulu lui Ratazzi se interesece pe di, ce merge. Intr'o siedintia din 12. Martiu a. c. se decise cu 92 in contr'a a 4 voturi, cá ministeriulu celu nou se se sustiena. —

Neapole, 8. Martiu. Eri esira la uscatu venindu dela Civitavechi'a unu numeru maricelu de françesi, cari dela loculu de desbarcare trasera deadreptulu in palatulu nunciului papalu, unde dcedera hartii la amploiatulu ce se afla suplinindu pe chefu; dupa cese descarcara de armele sale, va se dica, de arm'a laturale, se impresciera pre ulitie, cá, dupacum diceau ei se visitadie cetatea. Despre adeveratulu scopu, ce avura ostasii acestia cu visitá loru, pana acum inca nu se sei nimicu.

FRANCTA. Parisu, 14. Martiu. In Parisu discussiunea corpului legislativu din diu'a aceast'a se cuprinse cu trebile finançiloru. Republicanulu Darimon zugravi situatiunea cu coloru foarte negre, elu defaimá nóuele dari, ce s'au proiectatu, si cerú, cá finançe, prin tiermurirea speselor, se se regu-ledie; ministru Magne respunse intr'unu modu foarte nefericitu, dicundu, ca pusetiunea finançiale aru fi stralucita, si ca aru atrage mirarea lumei din afara la sine. Devinck, o autoritate finançiale combatu optimismulu ministrului si vorbi in sensulu lui Darimon, de si elu este contrariulu lui politicu.

Imp. Napoleone se dice, ca in dilele trecute s'aru fi es-primatu, ca elu nu afla pusetiunea sa nelinistita, fiindu cer-cumdatu de cei mai supusi ai sei servitori. Persini inse, amicu-lu lui celu mai credintiosu, adeveratu si sinceru, nu erá de acea parere dicundu: Sire! Te insieli, — caci unulu te aru vinde, alu doile te aru luá la judecata si te aru conde-mná, si alu treilea, la casu de nevoia, póte ca te aru si cu-rati din lume.

ANGLIA. Londonu, 13. Martiu. La convorbirea despre desfiintierea camerei din Berlinu, apucara tóte diurnalele an-gle partida pentru representatiunea poporului. „Morning Post“ serie: Nominalu a fostu votulu camerei despre proie-ctulu lui Hagen, care a datu ocaziune la conflictulu ce tiene inca si acumu, ear' in realitate diace caus'a multu mai pro-fundu. Positiunea cea falsa in care fú strimtoratu regele, nu se póte din destulu compatimi. Nici odata a facutu Prusi'a pasi asia insemnatori politicesci si moralicesci in Germani'a. Tóta Germani'a privesce la ea, cá la firesculu si de debu-intia conducatoriulu ei, si pana candu Prusi'a remane loieala catra regele seu, libertatea si conservatismulu suntu ascunse. Din contra, voru fi urmarile necalculabile. Camer'a n'a ma-natu neci odata aferele pana la cele mai din afara, ci din con-tra a incarcatu asupr'a sa imputatiunea de o preamare conce-dere catra coróna. Cu tóte acestea regele n'a lasatu ministri-loru unu tempu mai indelungatu de proba, si camer'a cea mai de aprópe cu nimicu va fi, in ceea ce privesce la sim-tiulu liberalu, indereptulu celei ce s'a desfiintiatu. De o septe-mana incóce se vorbesce de mesure militari de precautiune in capital'a Prusiei. Acele potu servi de semnu pentru aceea, ce ambla prin capulu celoru de curte, ear' pe Berlineni nui mai potu aduce in prepusu.

RUSIA. Petersburg, 16. Martiu. Spre usiurarea rescum-pararei se invoira proprietariloru feliurite favoriri, si anume:

Prolungirea imprumutelor mai vechi de statu, putinti'a de a luá nóue imprumuturi private, petrecerea detorielorui ipotecari mai vechi asupra bunuriloru lasate tieraniloru.

— In 4. ale curentei se faou o lupta intre contra bn-diti. 22 de Sanie, inoarcate parte mare cu merci de matasa, in valóre de 15,000 taleri mearsera pe la Augsgiren, peste granitia la Rusi'a; fiacare sania avea inca trei barbati contra-banditi. Abia trecú transportulu peste granitia, si elu fú de locu prinsu de tóte partile de catra vigitorii rusesci, se in-cinse o lupta furiósa, cadeau numeróse puscature, doi ostasi granitari fura omoriti si noue raniti. Vegi'a mai numerá diece cai raniti. Contrabanditii pierdura siepte sanie cu patru spre diece cai, cu merci cu totu; cu ceilalti se batura contra-banditii, si si luara pe toti vulneratii cu sine. Contrabandistii suntu toti rusi.

VARIETATI.

Sisek, 11. Martiu. (O scena din esecutiune de dare.) Inainte cu cateva dile intrá unu ostasiu in cas'a unui omu de satu; dar' fiindea omul sciea ce cauta ostasiulu, scóte de locu reversulu, unde e insemnatu, ca elu a platitu darea restante. Inse acela necredindu la revasiu, ilu tramise pe tieranu la Sisek, cá se aduca altu reversu nou. Tieranulu merge; inse ce mirare'lu cuprinde, candu vede 6 ostasi in cas'a sa, in voiea cea mai buna, mancandu vreo 30 punti de carne de porcu, afumata, si bendu 12 cofe de vinu la olalta, scosu din celarulu tieranului.

Ragusa, 10. Martiu. Dupa negotiatiunile cu cere-rile lui Vucalovicu, cari mergu prea de parte, inaintara astadi turcii catra Zubtzi.

Scirile din Americ'a ajungu pana in 26. Fauru, inse puçine lucrurinuou ne impartesescu. 3000 americani confe-derati, cari se prinsera in fortulu lui Donu Nelsonu, cerura dela Nordu, cá se'i primeasca cá ostasi, si se'i inróle in ar-mat'a Nordului.

Nru 326 jud. 1862.

EDICTU.

Dela magistratulu scaunului Orestia se face de obste cunoscutu, ca, dupa aratarea lui Carl Welthern, negutiatoriu privilegiatu in Orestia, de-spre curmarea solvirei pretensiuniloru de datorii, — s'a dechiaratu in con-formitatea ordinatiunei in. ministeriu din 18. Maiu 1859 Nro 90, si din 15. Juniu 1859 Nro 108, procesur'a de impaciuire preste tóta averea miscató-ria si nemiscatória a lui Carl Welthern, care se afla in tíera interna, cu esceptiune a granitiei militare; — si s'a denumitu spre administrarea ave-rei si spre conducerea pertractarei de impaciuire notariulu supremu Carolu Levitzky cá comisariu judecatorescu, caruia i s'a datu cá comitetu provi-soriu creditorulu F. A. Marcovinovics si negutiatoriu F. Josefule Leonhardt. Aceasta se face la toti creditorii cunoscutu cu aceea semnificare, cumca ci-tatiunea spre pertractare de impaciuire insusi, precum si insinuarea preten-siunelor mai cu séma se va publicá. Orestia in 10. Martiu 1862.

1—3

Magistratulu scaunului.

Nro 1. 1862

Inciintiare de licitatiune.

Dominiulu Sircaia, inscisu natiunei sasesci, de'mpreuna cu dreptu-rile ce se tienu de elu, cu edificiele si araturile de o estindere cá la 390 iugere (holde) in Siercaia, Persiani si Gridu, — se va da pe calea licita-tiunei publice pe timpulu dela 1. Aprilie a. c. pana in ult. Martiu 1864 in arenda.

Pretiulu arende anuale se va striga cu 552i fl. 25 cr. m. a. In casu de lipsa se va bate diosu arend'a bunului acestuia si suptu pretiulu acestu de arenda, chiaru si la cea d'antaiu licitatiune.

Diu'a licitatiunei se defige prin acésta pe ultim'a Martiu a a. aces-tuia, dela 9 pana la 12 óre înainte, si dela 3 pana la 6 óre dupa amiédia; si se va face in cancelari'a universitatei, edificiuulu nationalu in Sibiu.

In cancelari'a numita se potu vedé la totu timpulu conditiunile li-citatiunii si ale contractulu de arenda.

Competintii la acésta arenda au se depuna inaintea de inceperea li-citatiunei unu vadiumu de 10 % din pretiulu strigarei séu in bani gata, séu in efecte, celea din urma dupa pretiulu cursulu, inaintea comisiunei licitatórie. Sibiu in 18. Fauru 1862.

2—3

Universitatea natiunei sasesci.

Cursurile la Bursa in 24. Martiu 1862 stá asia:

	Val. ascr.	Op. kp.
Галвині Амперъремлі	6	47 ⁵ / ₁₀
Агсвэрѣ	135	25
Londonѣ	136	70
Ампрѣмѣтѣлѣ націоналѣ	84	
Облигаціе металиче ект де 5 %	70	
Акціе валкѣлѣ	824	
„ кредитѣлѣ	202	10